

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 28.—	celo leto naprej	K 33.—
pol leta	14.—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	7.—	celo leto naprej	K 38.—
na mesec	2-50		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izaja vsak dan svoje izvzetki nedolje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, rekla nacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej	K 26-40	četrt leta	6-60
pol leta	13-20	na mesec	2-20

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vlada o preustroju države.

V ustavnem odseku poslanske zbornice je podal ministrski predsednik v soboto važno izjavo. Načelnik vlade priznava, da je država slabo konstruirana. Glavni in tako rekoč edini nedostatek pa se mu zdi ta, da nismo prišli do popolne izgraditve programa, katerega temelj tvori § 19 drž. osn. zak. o narodni enakopravnosti. To spoznanje je precej antikvacijsko in sega mnogo preplitvo. Problem monarhije ni več ta, da se ustvarijo sedaj razni izvršilni zakoni k § 19., temveč napaka v konstrukciji države se nahaja mnogo globlje, v samem njenem temelju — v dualizmu. Kaj je historična dolžnost monarhije napram narodu? V negativnem smislu predvsem ta, da radikalno odpravi sistem privilegiranih narodov. Reorganizacija monarhije v smislu narodnega prava sploh ni mogoča, dokler temelji državni ustroj na principu nadvlade Nemcev in Madžarov, t. j. na dualistični bazi. V tem oziru nam prinaša programatična izjava ministrskega predsednika veliko razočaranje. Vitez Seidler odklanja vsako razširjenje narodnostnega problema čez ožje avstrijske meje kot nedopustno vmešavanje v ogrske razmere in proglašja, da odnosi med obema državama ne smejo biti tangirani. Seveda ni bilo pričakovati, da bi se avstrijska vlada, ki posluje na podlagi veljavne ustave in mora torej respektirati pogodbeno razmerje, izrekla proti dualizmu. Skrajno nespretno in nesrečno pa je, da proglašja dualističen ustroj države že a priori kot politični noli me tangere kot neprekoračljivi okviri ustavne reforme. Kaj je posledica? Naše jugoslovansko vprašanje n. pr. bi bilo urejeno (recimo, da bi se v Avstriji našla nekaka avtonomistična pot in postavimo k temu še hipotezo, da bi se tudi Madžari končno odločili, dati nemadžarskim narodom nekoliko pravic) takorekoč v 4, oziroma v 5 oddelkih: avstrijski Jugoslovani, kraljevina Hrvatska in Slavonija, Jugoslovani v južni Ogrski in Bosna in Hercegovina, Jugoslovani izven monarhije. Naš narod bi torej ostal razdeljen in razčrtoren, razpetoren. Posamezni deli bi morda nekoliko lažje dihali, toda Jugoslovani kot narod bi se ne mogli povzdigniti in razviti nikamor. Isto velja mutatis mutandis za Čehe, Rusine.

V okviru ožje avstrijske države daje sicer vlada parlamentu bel list, da si nanj napiše novo ustavo, na rahlo celo začrtava obrise take ustave, govoreč o trdni skupni zvezi avstrijskih narodov, približuje se torej federalističnemu načelu. To nam nikakor ne more zadostovati. Jugoslovanska deklaracija implicite odklanja razrešitev narodnostnega problema v ožjem avstrijskem državnem okviru in iz te deklaracije izvirajoča konsekvantna politika ne more sodelovati pri izvršitvi programa, ki bi načeloma respektiral za vse privilegirane narode monarhije neznojni jarem dualističnega ustroja.

V enem oziru je seveda Seidlerjeva izjava za vse nenemške narode veliko zadoščena. Načelnik vlade je priznal, da v državi dosejaj ni bilo narodne enakopravnosti.

O tem nam poročajo z Dunaja: g. Dunaj, 15. julija. Na jugoslovanske poslanke je napravila izjava ministrskega predsednika vsaj v negativnem oziru dober vtis. Ako c. kr. avstrijska vlada danes izjavlja v svečani obliki, da je ostal člen 19. dosedanje ustave le na papirju in da ga je treba podrobneje določiti in izvesti po načelu popolne narodne enakopravnosti vseh narodov — potem ta vlada priznava celemu svetu,

kako prav so imeli vsi naši najboljši možje zadnjih 50 let, ki so isto govorili, isto zahtevali in bojevali trd in neizprosno boj za izvršitev tega člena ustave. In ako se je končno našla vlada, ki proglašja tako izvršitev za nujno potrebno, potem pač našim zastopnikom ne preostaja drugo, nego da ta pojav z veseljem pozdravljajo in prigrasijo svoje sodelovanje. Ne bomo preiskovali, iz kakih nagibov je prišla vlada do take izjave; niti ne, ali je res, da zunanji vplivi niso pri tem čisto nič pripomogli, marveč računamo le s pozitivnim dejstvom, ki stoji v korektni obliki pred nami.

Na predlog Nemcev so izročene ustavnemu odseku vse znane deklaracije v prvi seji 30. maja. Ni nikakega dvoma, da vse stranke ostanejo trdne in neomajne na stališču svojih izjav.

Govor ministrskega predsednika dr. Seidlerja v ustavnem odseku.

Dunaj, 14. julija. (Koresp. urad.) V ustavnem odseku je podal ministrski predsednik dr. Seidler izjavo, ki pravi: Vsa Avstrija, kakor sodim, občuti, da sloni vse naše javno življenje v Avstriji na konstrukcijski napaki. § 19. državnega temeljnega zakona o splošnih pravicah državljanov govori o ravnopravnosti vseh narodov, ali nikdar ni prišlo do končne te programne točke naše ustave. Pota, ki so imela privedi nas bližje temu cilju, so se vsa poizgubila, in tu tiči pred vsem vir onega političnega trpljenja, ki smo ga morali prenašati zadnja desetletja in ki je moglo vzbuditi domnevo, kakor da je Avstrija v svoji notranjosti bolna država. In vendar ve vsak razsoden človek, da temu ni tako. Vsi narodi Avstrije so po skupni zvezi nad vse ljubljene dinastije, istočasno pa tudi po večstoletni, v veselih in težavnih časih vedno tesnejši enotnosti vseh življenjskih pogojev ne samo zunanje, ampak tudi notranje zvezani med seboj. Morda pride rešitev vprašanja, kako odstraniti praske, ki se pojavljajo samo zbog tega, ker ustava, kakor je lepa v svoji celoti, specifične posebnosti države sestavljene iz raznih narodnosti, ne upošteva zadostno. Rešitev tega problema se ima poizkusiti v duhu najvišjega prestolnega govora po novopoti. Gre za veliko delo. Prepričan pa sem, da se ima tu storiti delo, ki se more izpolniti. Prične naj se po čisto konstitucionalni poti. Iz lastne moči bi naj ljudsko zastopstvo inavguriralo ono ustavno reformo, ki omogoča narodnostim, da žive mirno druga poleg druge v trdno spojeni skupni zvezi. Ako se to posreči, potem dospje Avstrija do zdravega političnega življenja, in sicer na način, ki istotako odgovarja specifični potrebi naše domovine, kakor na drugi strani — umevno čisto nedopustno — vmešavanje v razmere Ogrske izključuje in ne tangira razmer med obema državama monarhije. Nastane vprašanje, zakaj se naj prične s to reformo ravno sedaj. Na to odgovorjam, da razmere že jako dolgo časa silijo v tako rešitev in da v tej stvari ne more biti govora, da je prezdognja. Tekom vojne je rešiti velike ekonomske naloge, še večje v prehodnem času, največje pa nastopijo za nas v mirnem gospodarstvu, ako hočemo znova zgraditi svoje gospodarstvo. Vlada ne stavi nikakih zahtev ljudskemu zastopstvu. Vi in vsi milijoni, katere zastopate, koprne po izvršitvi dela, s katerim si postavite spomenik v zgodovini Avstrije. Izberite si v obliki kakršnokoli pot: vladi je ona najbolj dobrodošla, ki obeta uspeh najgotovješe. Tako boste dejansko dokazali, da v Avstriji niti tlačeni narodov in tudi ni volje, zatirati jih in da se vsakemu narodu

zagotovi samodoločba ob obstoju državne enote. Tako bo sovražnemu inozemstvu odvzet zadnji nazadni povod, da bi se smelo vmešavati v zadeve, katere moramo mi sami urediti. Dokazali boste, da narodi Avstrije, kakor znajo braniti z neomajno silo in odločnostjo svoja rodna bivališča, so tudi zmožni, na tleh drage domovine zgraditi gotove temelje za uspešen razvitik mirne bodočnosti. S tem delujete v okvirju vojnih ciljev, po katerih stremimo v nerazrušljivi zvezi z našimi slavimi zavezniki obenem za oni cilj, za katerega se Avstrija pred vsem bori v tej grozni vojni: za nedotakljivo sveto pravico svojih narodov, da si sami določajo svojo notranjo usodo in svobodo.

Tako bo to delo, ki služi notranjemu miru, obenem važen korak na poti za časten, trajen mir na zunaj, za mir, ki ga hočemo ustvariti na temeljih pravice, zmernosti in spravljivosti, utrjene skupnosti vseh kulturnih narodov in enotnega stremjenja po odstranitvi razmer, ki so provzročile svetovno vojno.

Seja je bila nato zaključena.

Iz državnega zbora.

Dunaj, 14. julija.

Današnja seja poslanske zbornice se je pričela s silno burnimi prizori. Posl. Tusar, Staněk, Baczynski in Cenci so izročili predsedniku nujne interpelacije o rezervatnem ukazu vojnega ministrstva, ki odreja, da je za porazdeljevanje na fronto porabiti »za stražno službo določene, v zaledju se nahajajoče vojaške češke, rusinske, romunske, srbske in italijanske narodnosti letnikov 1870—1867«, ker se ti itak ne smejo porabiti za stražno službo v vjetniških taboriščih. Interpelantje zahtevajo takojšnji preključ takih protizakonitih ukazov in strogo kazni za tiste, ki so jih izdali.

Nenemški poslanci so spremljali čitanje teh interpelacij z nepopisnim ogorčenjem. Ker so nekateri Nemci provocirali s tem, da so dvigali roke (znak vdaje), je buka vedno bolj naraščala. Vedno znova je bilo slišati gromki glas posl. Zahradnika in Kalinova krik: Kot krma za kanone naj naši vojaki zamenjajo Nemce! Poslanec Zahradnik pa je klical: To je provokacija celega našega naroda!

Zbornica je priznala interpelacijam nujnost in bo jutri o njih razpravljala.

Sele po dolgem času se je nemir polegel in je zbornica prešla na dnevni red.

Najprvo je zbornica odobrila od gosposke zbornice spremenjeni v ojnogospodarski pooblastilni zakon.

Nato je po kratki debati sprejela zakon o reformi vzdrževalnin v smislu odsekovih predlogov, o katerih smo svoj čas že poročali.

Glavni predmet današnje razprave so bili predlogi justičnega odseka o podsočnosti civilnih oseb pod vojaške sodišča, o sestavljanju porotniških seznamov, o odvetniškem bivališču in o reviziji vojaških obsodb. Vsi predlogi so bili po kratki debati sprejeti. Predlog, da smejo biti tudi ženske porotnice, je bil odklonjen.

Zbornica je nato sprejela od dr. Kreka priporočene resolucije begunskega odseka.

Na koncu se je predsednik naznanil, da gosposka zbornica ni odobrila zakona o vojnem davku v oni obliki, v kateri ga je sklenila poslanska zbornica. Zakon pride zato v jutrajnji nedeljski seji znova na dnevni red.

Konec seje ob 7. Prihodnja seja jutri.

Dunaj, 15. julija.

V današnji seji je odgovoril upravitelj domobranskega ministrstva fml. von Czapp na včeraj podane nujne interpelacije o rezervatnem ukazu vojnega ministrstva. Minister je izjavil, da dotični ukaz nikakor ne pravi, da naj se češki, rusinski, srbski, romunski in italijanski, le za stražno službo sposobni vojaki pošiljajo na fronto, temveč da se gre le za pomožne službe v etapnem prostoru. Izmenjevanje je torej razumeti tako, da zgoraj omenjeni, za stražno službo sposobni vojaki nadomestijo za fronto sposobne, dosedaj v etapni službi se nahajajoče vojaške (Medklici.) Izraz »Kanonenfutter« torej ni upravičen. Naredba ni naperjena proti nobeni narodnosti (medklic pri slovanskih strankah), temveč je utemeljena izključno le z vojaškimi oziri. Izvira pa od tod, da so se že od začetka vojne pojavile pri stražnji vojni vjetnikov nedopustnosti, vsled česar je bilo treba stražno moštvo skrbno izbirati. Zlasti se je opazilo, da stražari niso povsod dovolj energično nastopili proti poskusom vojnih vjetnikov zbežati. (Na levi: Čujte, čujte!) Tudi ni priporočljivo, da se za straženje vojnih vjetnikov porablja moštvo, ki je z njimi jezikovno sorodno, ker nastanejo na ta način nedopustna osebna znanja in intimitete. (Živahno pritrevanje na levi.) Fml. von Czapp končno zatrjuje, da vojna uprava seveda nikdar ni imela tendenc, ki bi bile naperjene proti eni ali drugi narodnosti in da bi vlada takih tendenc tudi nikdar odobravati ne mogla.

Zbornica je nato razpravljala o resolucijah, ki se tičejo interniranih in konfiniranih državljanov ter s p. u. označenih vojakov.

Govorili so posl. Gentili (kot poročevalec) ter Bianchini (Jugoslovani) in Singaljevič (Rusini) nakar se je oglašil notranji minister grof Toggengburg. Prosil je zbornico, da naj dogodkov, o katerih se govori, ne presoja z vidika normalnih razmer, temveč kot izredno stanje v resnem pomenu te besede. Sovražniki so že dolgo pred izbruhom vojne skušali med našim prebivalstvom pridobiti elemente, ki naj bi delovali zanje. Država je morala zasledovati to tajno gibanje in pravčasno onemogočiti njega uspehe. To, kar se je zgodilo, se nikakor ni dalo prilagoditi besedilu zakona. Bil je to nekaj silobran. (Medklici.) Minister nikakor ne zanika, da je bil silobran v mnogih slučajih prekoračen. Eno izmed sredstev so bile internacije in konfinacije. Pri tem so se zgodile težke hibe in napake. Najprimitivnejši interesi domovine pa so zahtevali, da se je napravilo neškodljive ljudi, ki so notorično simpatizirali s sovražnikom ali bili celo pripravljani, mu pomagati, ter tiste, ki so vroče želeli, da vdere sovražnik v domovino ali pa katerih sinovi in najbližji sorodniki so prešli k sovražnikom in se bojujejo sedaj v njihovih vrstah. Minister poudarja, da se je že dolgo mnogo storilo za olajšanje usode prizadetih.

Posl. Niedrist: 36 tednov niso vedeli, da sem nedolžen. Medklici. (Posl. Niedrist je tisti nemški poslanec, ki je bil konfiniran, ker so ga vojaške oblasti dolžile, da nagrajuje svoje tirolske kmete, naj vojaštvu nič ne prodajajo. Nemci so nanj zelo ponosni in vedno opozarjajo nanj, kadar prihajajo Slovani s pritožbami.)

Minister: Hvaležen sem poslancu Niedristu za njegov medklic. Daje mi povod, da konstatiram, da ni bilo nobenemu narodu priznane (ironični medklici in odobravanje, veselost). Hotel sem le reči, da se ni priznalo krivcem nobene narodnosti in da so bili, žal, prizadeti tudi na-

dolžni vseh narodnosti. Izvršena je bila temeljita perlustracija internatov in postaj za konfiniranje. Interniranih je ostalo le še 27, večinoma predkaznovanih in nevarnih oseb. Tudi število konfinirancev se vsak dan manjša. Odredil sem novo revizijo konfinirancev. Žal, so pri nas špijoni in torej tudi ljudje, ki so sumljivi špijoni. (Posl. Nemec: Polkovnik Redl.) Ako naj ta medklic pomeni, da so razmere v naših vojaških krogih kakorkoli nezdrave (poslanec Nemec: Ne!), potem ga moram najenergичnejše zavrniti. (Pohvala.) Vprašanje, ali se smejo bivši interniranci in konfiniranci vrniti v ožje vojno ozemlje, je odvisno od vrhovnega poveljstva. Vprašanje odškodnine se mora razrešiti le v zvezi s pravnim vprašanjem odškodnine za vsled vojne povzročeno škodo.

V debati izjavlja poslanec dr. Rybař, da je pravni čut prebivalstva najsilnejše razžaljen, ne toliko vsled zlorabnega postopanja podrejenih organov, temveč vsled dejstva, da nimajo internacije in konfinacije nobenega pravne podlage. Zbornica je nato sprejela vse od odseka predlagane resolucije ter dodatni predlog poslanca Grandija, ki zahteva revizijo iz političnih vzrokov izvršenih disciplinarnih preiskav proti učiteljem.

Nato se sprejme zakonski načrt, zadevajoč podporo družin, katerih vzdrževalci so v sovražnem inozemstvu, z dodatkom Forstnerjevim, ki razširja to ugodnost tudi na sivoce v nevtralnem inozemstvu pridržanih nastavlencev plovnih družb.

Seja se prekine za pol ure. Ob pol 5. se zopet prične z razpravo o poročilu finančnega odseka glede sklepa gosposke zbornice.

Poročevalec dr. Steinwender izjavja: Sklep gosposke zbornice ni navaden varstveni zakon, marveč zakon, po katerega besedilu je že za leto 1917. uveden davek vojnega dobička ali ne po našem sklenjenem predlogu, marveč očitno po še veljavni cesarski naredbi. S tem seveda nismo mogli biti zadovoljni. Pač pa smo zadovoljni, da se vojni dobički zasigurajo. Raditega je odsek izpremenil sklep gosposke zbornice v tem smislu. Naslov se glasi sedaj: Zakon, zadevajoč zasiguranje vojnega davka. Istotako se izpremeni § 1. na ta način, da se govori v njem o vojnem davku, katerega določitev je pridržana zakonu. S tem izgubi sklep gosposke zbornice svojo nevarnost. Zakon se sprejme nato po besedilu poročevalca v drugem in tretjem čitanju.

Zbornica sprejme nato zakon, zadevajoč zavarovanje rudarjev proti neugodam, brez debate v drugem in tretjem čitanju.

Sledi utemeljevanje muijnih predlogov posl. Tušarja in drugih. Voditelj domobranskega ministrstva fml. Czapp izjavlja:

Gosp. posl. Tušar je občudoval in priznal delo naše armade, vsaj v kolikor se tiče moštva. Zahvaljujem ga za to in priznavam tudi s svoje strani slavne čine čet na bojišču brez razlike narodov. Istočasno moram poudariti, da bi morali presojo delovanja naših najvišjih armdnih vodstev prepustiti zgodovini. Sele bodoči čas miru, upajmo, da ni predač, bi mogel dobiti material in dati pravi odgovor na težka in zapletena vprašanja posameznih epizod svetovne vojne. (Pritrevanje.) Končno bi še poudaril, da naša slavna armada v soglasju z intencijami najvišjega vojnega gospodarja vidi svojo najplemenitejšo nalogo v varstvu naše drage domovine in njenih najvišjih imetij (Odobranje) in nikdar političnega instrumenta. (Odobranje.) Tako je bilo, tako je in tako ostane vedno,

(Živahno odobravanje in ploskanje.) O konkretnih slučajih, ki so bili danes podani, naravno v tem trenutku ne morem dati nikakega pojasnila. Preiskal jih bom natančno in ukrenil vse potrebno. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Ob 7. zvečer se prekine seja, da se vpišejo govorniki.

Po zopetni otvoritvi seje so govorili poslanci Čech, Schürff in dr. Liebermann, nakar je bila debata zaključena.

Upravitelj domobranskega ministrstva sporoča, da ostanejo poslanci - vojaki tudi v času, ko zbornica ne zboruje, na dopustu.

Predsednik dr. Gross naznanja, da bo sklical prihodno sejo pismenim potom. Zbornica gre na počitnice, kajti čaka jo mnogo dela. Z zadovoljstvom se smemo ozirati na preteklo kratko zasedanje. Čakajo nas še večje in težje naloge. Predsednik izreka željo, da bi se naj cesarju posrečilo doseči trajni mir, ki ne bo zapustil nikakega sovraštva in ki bo združil vse narode v skupnem kulturnem delu. (Živahna pohvala.) Ako pa bi akcija za doseg častnega miru še ne bila uspešna, potem bomo, kakor dosedaj, žrtvovali kri in vse, kar imamo za cesarja in domovino. (Dolgotrajno odobravanje.)

Seja je bila nato zaključena.

Za rodbine vojni vjetnikov.

Dunaj, 15. julija.

Zakon o podporah rodbinam vpkolicencev je bil včeraj skoro soglasno sprejet v drugem in tretjem čitanju — in sledilo je prav živahno ploskanje med poslanci; tudi na galerijah med poslušalci je zašumelo prav odkritosrčno veselje.

Odklonjen pa je bil dodatek poljskega socialnega demokrata dr. Liebermanna k § 1, ki je meril na to, da bi bile deležne teh podpor tudi rodbine takih državljanov, ki so kakorkoli zašli v vojno vjetništvo sovražnih držav.

Ta predlog je bil odklonjen s 146 glasovih proti 141, torej za samih 5 glasov. — Nekateri vodilni nemški listi dostavljajo, da so glasovali Nemci sami porazili vse ostale parlamentarne stranke, Nemci sami tvorijo večino, ako le »geschlossen« glasujejo.

Ako bi bilo to resnično, potem bi morali reči, da so pri tej priliki Nemci sami porazili vse ostale parlamentarne stranke, Nemci sami tvorijo večino, ako le »geschlossen« glasujejo.

Toda ta trditev ni resnična, kajti odločili so — Jugoslovani, ki so glasovali proti Liebermannovemu predlogu.

Na prvi hip se zdí jako čudno, da so prav Jugoslovani vrgli ta brezdvomno jako dobrohoten in človekoljuben predlog. Tudi med mnogimi slovenskimi poslušalci v poslanski loži je vzbudila ta družitev Jugoslovancev z Nemci očitno strmenje, zlasti še, ko se je pokazalo, da so prav oni pokopali ta predlog — odločivši se od vseh ostalih slovenskih strank.

Jugoslovani so hoteli s svojo taktiko rešiti zakon sam, da stopi v veljavo že 1. avgusta. Sprejetje Liebermannovega predloga bi imelo to posledico, da bi morda že gosposka zbornica črtala ta dodatek, in ako bi tega ne storila, bi zakon ne dobil najvišje sankcije. In kdo vé, kdaj bi potem mogla biti popravljena v poslanski zbornici ta napaka!

Razlog za tako odklanjanje stališče vlade pa je enostavno t. d. da je zbornici že za današnjo sejo predložen zakon, ki natančneje ureja vse ono, kar vsebuje Liebermannov predlog. (Zakon je bil med tem že sprejet. — Op. ur.)

§ 1. določa, da vsi taki državljani, ki so prebivali ob začetku vojne v sovražnem inozemstvu in so brez svoje krivde bili internirani, in taki, ki so bili v vojni zajeti, imajo pravico do državne podpore, ako so bili od tam izgnani in so pribežali domov.

§ 2., da jim tiče enaka podpora, kakor rednim vpkolicencem.

§ 3. Svoji takih vjetnikov imajo tudi enake pravice do podpore. Oglasiti se morajo potom občine, v kateri sočasno prebivajo, na deželno podporo komisijo in dokazati pravico v smislu § 1.

§ 4. Proti odločbi te komisije je dopustna pritožba v roku 60 dni.

§ 5. Ta zakon stopi v veljavo 1. avgusta 1917.

Za dopolnilne volitve v državni zbor.

Dunaj, 15. julija. V sled sklepa predsedstva Češkega Svaza so govorili danes posl. Staněk, Udrazal in Vanek s predsednikom poslanske zbornice dr. Grossom in ga naprosili, da bi storil potrebne korake v ta namen, da se čim prej izvrše dopolnilne volitve za državni zbor v onih okrajih, kjer so izpraznjeni mandati bodisi vsled smrti ali

iz kakih drugih razlogov. Omenili so mu tudi sporno vprašanje glede mandatu Grafenauer, Buřival in Markov.

Predsednik dr. Gross je odgovoril, da je takoj posredovati pri vladi glede dopolnilnih volitev. — Z ozirom na tri imenovane sporne mandate pa je izjavil svoje mnenje, da je ta zadeva definitivno rešena s proglášenjem starostnega predsednika v prvi seji, da so ti mandati ugasnili.

Nato sta bila posl. Staněk in Vanek pri ministrskem predsedniku v isti zadevi; obljubil jima je, da bo to željo uvaževal in izrekel svoje mnenje, da bi se mogle izvršiti te dopolnilne volitve že do jesenskega zasedanja, ako se stranke med seboj dogovore, da se izvrše — brez boja za mandate.

Organiziranje nemških politikov.

Nemški poslanci s Češkega so se združili s člani gosposke zbornice, ki se štejejo za »Deutschböhme«, v nekako zvezo, ki naj se bori za interese Nemštva na Češkem. Podobno zvezo so zdaj sklenili tudi nemški alpski poslanci z nemškimi člani gosposke zbornice iz alpskih dežel.

Za konsekventno poljsko politiko.

V Poljskem klubu so se zadnji čas pojavile razne oportunistične struje, ki smatrajo, da ni mogoče se konsekventno držati načel, proglašanih v znani krakovski deklaraciji z dne 28. maja, ki zahteva ujedinjenje vsega poljskega naroda. Zato so poljski državnozbornski poslanci, ki pripadajo ljudski stranki in narodnim demokratom ter člani takozvane Organizacije za narodno združenje sklenili posebno zvezo, ki zahteva, da se vsi poljski politiki brezpogojno drže krakovskih načel. Ta zveza je očitno naperjena proti poljskim demokratom, konservativcem in socialnim demokratom, ki tvorijo oportunistično krilo Poljskega kluba.

Predlog poslancev Jugoslovanskega kluba glede ureditve prometa z žitom.

Predlogu Jugoslovanskega kluba glede ureditve prometa z žitom so se pridružila vsa ostala agrarna združenja. Predlog se glasi:

Način, kako se je lani uredil promet z žitom, ima te hibe:

1. Količina na glavo poljedelskega prebivalstva je bila z ozirom na težko delo in zmanjšano množino mesa za zauživanje s strani poljedelskega prebivalstva premajhna, poleg tega je prikrajšanje količine na glavo in neupoštevanje teh delavcev kot delavce s težkim delom težko oškodovalo vso produkcijo.

2. Prepoved krmljenja živine z vsakojakim zrnjem in odtegnitev vseh stranskih produktov je bila glavni vzrok sedanjega pomanjkanja masti ter je občutno zadela naraščaj.

3. Produkcija se je zadržala vsled mnogo nižje cene napram Ogrski, tako da se ne krijejo niti produkcijski stroški.

4. Organizacija prometa s krmo je pomanjkljiva, relacija med zlahnim žitom in cenami za krmlila je absolutno neupravičena. To je glavni vzrok za pomanjkanje mleka in mlečnih produktov.

5. Zmanjšanje in odtegnitev ter nepravčasna dobavitev setvenega žita je storilo, da so ostale velike ploskve neobdelane.

6. Zbiranje zalog je bilo pogosto izročeno slučajno in samovoljno, posledica tega je bilo pogosto prevažanje in pokvarjenje zalog in v zaostajanju preskrbe nekaterih okrajev.

Zato predlagamo: Visoka zbornica naj sklene: C. kr. vlada se pozivlja, da se drži pri izvedbi te naredbe teh temeljev:

1. Količina na glavo za poljedelsko prebivalstvo je enako, kakor na Ogrskem, določiti za odrasle na 500 gramov mlevskega žita in 400 gramov za otroke pod 15 leti na osebo in dan. Tej količini, vstevši ne stalne poljedelske delavce, če se ne prehranjujejo drugod, odgovarjajoči kontingent se mora poljedelcu obenem s primernim setvenim žitom pod vsakim pogojem pustiti.

2. Za krmljenje je določiti poleg sena, slame in otrobov tudi določena količina žita (pozneje tudi krompirja) po deželah, oziroma okrajih, kakor to zahtevajo gospodarski odnosi, in to prepuštviti poljedelcu.

3. Določitev cene naj se izvrši enako, kakor na Ogrskem. Cena moka naj se v splošnem, izvzemši fino moko, ne zviša.

4. Med zlahnim žitom in cenami krmlil je treba napraviti dejanskim razmeram odgovarjajočo relacijo.

5. Izvedbo mlačve je prepustiti posestnikom, ter naj so pri eventualni določitvi mlatvenega časa merodajne gospodarske razmere.

Pri zbiranju in porazdeljevanju zalog naj se ozira na kontingentiranje, odgovarjajoče gospodarskim

razmeram ter naj se mlačeloma okrajaji sami preskrbujejo.

V formalnem oziru predlagamo odstop tega predloga brez prvega branja prehranitvenemu odseku. Dunaj, dne 13. julija 1917.

Dr. Michaelis — nemški državni kancler.

Berolin, 14. julija. (Koresp. urad.) Wolffov urad poroča:

Posebna izdaja »Reichsanzeigerja« priobčuje ta - le razglas:

Njegovo Veličanstvo cesar je najmilostivlje sklenil, sprejeti od državnega kanclerja, predsednika državnega ministrstva in ministra zunanjih zadev dr. v. Bethmann - Hollwega zaproseni odpust iz njegovih služb ter mu podeliti zvezdo velikih kmturov kraljevskega hišnega reda Hohenzollerncev, obenem pa imenovati državnega podtajnika, pravega tajnega svetnika dr. Michaelisa za državnega kanclerja, predsednika drž. ministrstva in ministra zunanjih zadev.

Nadalje se razgláša to - le cesarjevo lastnoročno pismo:

Moj ljubi v. Bethmann - Hollweg!

S težkim srcem sem se odločil, ugoditi z današnjim dnevom Vaši prošnji za odpust iz Vaših služb kot državnega kanclerja, predsednika državnega ministrstva in ministra zunanjih zadev. Celih osem let ste imeli v rokah te odgovornosti polne službe v državi ter ste jih opravljali z vzorno zvestobo in zastavljali svojo izredno moč in osebnost z uspehom v službi za cesarja in državo, za kralja in domovino.

Ravno v najtežjem času, ki je kdaj pežil na nemških deželah in narodih, v katerem je šlo za odločitve odločilnega pomena za obstoj in bodočnost domovine, ste mi stali s svetom in dejanjem neumorno ob strani. Da vam izrečem za vso zvesto službo svojo prisrčno hvaležnost, mi je srčna potreba. Kot zunanji znak moje hvaležnosti in posebnega čišljanja vam podeljujem zvezdo velikih kmturov mojega hišnega reda Hohenzollerncev, katerega znake obenem sprejemate.

Z gorkim blagoslovom ostanem vam vedno naklonjen hvaležni cesar in kralj

Viljem I. R.

Berolin, dne 14. julija 1917.

Novi kancler.

Berolin, 14. julija. Dr. Juri Michaelis stoji sedaj v svojem 60. letu ter je bil do sedaj pravi tajni višji finančni svetnik, državni podtajnik v pruskem finančnem ministrstvu in državni tajnik za živilska vprašanja. Leta 1879. je vstopil v državno službo, bil potem docent na šoli nemške pravniške in državne vede v Tokiju, vstopil 1889. zopet v prusko justično službo, bil 1891. državni pravdnik in 1892. vladni svetnik, 1897. višji vladni svetnik in dirigent oddelka za cerkvene in šolske zadeve, 1902. višji predsednik v Vratislavi 1905. tajni višji vladni svetnik ter je stopil na svoje dosedanje mesto leta 1909.

Berolin, 14. julija. (K. u.) »Lokal-anzeiger« priobčuje sporočilo, izhajajoče iz krogov, ki stoje novemu državni kanclerju blizu glede vladnega programa. To poročilo izjavlja: Nobenega naglašanja ni treba, da ostane v ognju svetovne vojne preizkušena zvezna politika nedotaknjena.

Casopisje pozdravlja novega državnega kanclerja kot prvega meščanskega kanclerja, odkar obstoja Nemčija.

VOJNI CILJI NEMČIJE.

Berolin, 14. julija. Resolucija večine nemškega državnega zbora, ki bo v prihodnji seji, to je v četrtek sprejeta, se glasi:

Na pragu četrtega vojnega leta izjavlja državni zbor: Kakor 4. avgusta 1914, velja tudi še danes za nemški narod tole načelo: Naša gonilna sila ni želja po zavojevanju. V obrambo svobode in samostojnosti ter nedotaknjenosti svojega kulturnega obstoja je zagrabila Nemčija za orožje. Odklanjajoče misel prisilnega odstopa pokrajini, stremi državni zbor po miru na podlagi sporazuma in sprijaznenja narodov. S takim mirom so nezdržljiva politična, gospodarska in finančna nasilstva.

Enako odklanja državni zbor vse načrte, ki imajo namen po vojni gospodarsko odrezati katerekoli narode in povzročiti sovraštvo med njimi. Samo gospodarski mir s svobodo morja po končani vojni bo pripravil ta trajnemu prijateljskemu življenju narodov. Na podlagi teh razmotiranj in ciljev bo državni zbor podpiral ustanovitve mednarod. pravnih organizacij. Kakor dolgo pa sovražne vlade odklanjajo tak mir ter groze Nemčiji in njenim zaveznikom z zavojevanji in silo, je

nemški narod odločen stati neomajano skupaj in vstrajati pri obrambi svojih in svojih zaveznikov pravic do življenja in razvoja. Nemški narod ve, da je v svoji slogi nepremagljiv.

Druge izpovedbe.

Berolin, 14. julija. (K. u.) Kakor poroča »Berliner Ztg. am M.«, se govori, da bo naslednik državnega tajnika urada za zunanje zadeve Zimmermanna poslanik v Kodanju grof Brockdorff-Rantzau, ki je bil svoj čas veleposlaniški svetnik na Dunaju in general konzul v Budimpešti.

Bavarska proti demokratizaciji. Monakovo, 14. julija. Nastop bavarskega centra proti parlamentari-

nemu sistemu je od dne do dne ostrejši. Čutili je tu vpliv bivšega voditelja centra grofa Hertlinga. Prej demokratično orijentirani centur na Bavarskem, se je pridružil konservativni tendenci grofa Hertlinga.

Prva posvetovanja novega kanclerja.

Berolin, 15. julija. (Kor. urad.) Pri državnem tajniku za notranje zadeve se je vršilo danes ob navzočnosti državnega kanclerja posvetovanje z zastopniki konservativcev, narodnih liberalcev in nemške frakcije, katerega so se udeležili tudi generalfeldmaršal v. Hindenburg in general pehote v. Ludendorff.

Dogodki na bojiščih.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 14. julija. (Kor. urad.) Uradno se razgláša.

VZHODNO BOJIŠČE.

Južno od Kaluša je prišlo včeraj do več bojev. Bojni položaj je neizpremenjen.

Severno od Dnjestra je stopila na več točkah gališke fronte in v Voliniji obojestransko artiljerija močno v akcijo.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Na Primorskem in na tirolski fronti zmeren topovski ogenj.

Štabni narednik Kiss je zbil pri Levicu v zračnem boju svoje peto italijansko letalo.

JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Neizpremenjeno.

Dunaj, 15. julija. (Kor. urad.) Uradno se razgláša:

VZHODNO BOJIŠČE.

V Romuniji in v Karpatih je bil na obeh straneh topovski ogenj živahnjši.

Na fronti ob Lomnici južno od Kaluša je izvršil sovražnik več napadov. Naše čete so ga povsod vrgle nazaj.

Med Dnjestrom in Pripjatom le slabotno bojno delovanje.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Nobenih posebnih bojnih činov. Šef generalnega štaba.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 14. julija. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armadna skupina prestolonaslednika Ruprehta.

Ob obali se je pričel včeraj zvečer močen ogenj proti našim novim pozicijam. Po noči pri Lombartzydu prodirajoči angleški napadi so se zlomili z izgubami v našem obrambnem učinkovanju. Tudi vzhodno in južno od Ypresa ter v nekaterih odsekih fronte v Artoisu je bil artiljerijski boj živahen. Pri bojih v predpolju severozapadno od St. Quentina smo vjeli nekaj Angležev.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika.

Med Soissonsom in Reimsom se je ojačilo streljanje. V zapadni Champagni in na levem bregu Mose je ostal artiljerijski boj do pričetka noči močen. Zavrnilo smo na več točkah izvidne sunke Francozov. Južno od Bois Soulais (severno od Reimsa) so naše napadalne čete zavzele kose francoskih jarkov ter so jih držale proti več protinapadom. Jugozapadno od Somme Pyja je preprečil naš ogenj pripravljajoč se sovražni sunek. V gozdu pri Avocourtu so naši izvidniki vjeli več mož.

Armadna fronta generalfeldmaršala vojvode Albrehta Würtemberškega.

V lotariški ravnini je bila artiljerija bolj delavna, kakor sicer. Na zapadnem pobočju srednjih Vogezev je poteklo nekaj izvidnih podvzetij uspešno.

Včeraj smo v bojih v zraku in z obrambnim ognjem zbili 21 sovražnih letalcev in en privezni balon.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadna fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Pri Dvinsku in Smorgonu traja živahno bojno delovanje.

V vzhodni Galiciji je bil ogenj samo v odseku Brzezani živahen. Močan dež je ovrnil tudi južno od Dnjestra bojno delovanje. Tam je prišlo samo južno od Kaluša do krajevnih spopadov.

Pri ostalih armadah in na makedonski fronti je položaj neizpremenjen.

Berolin, 15. julija. (Koresp. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armadna skupina prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

Na Flandrskem je dosegel artiljerijski boj ob obali ter med Boesinghom in Wytchaetom veliko silo ter je trajal pri Ypresu tudi ponoči. Pri Lensu in na obeh bregovih Scarpe je bil ogenj časih silen. Angleške stotnije, ki so izvršile sunek pri Gavrellu, vzhodno od Croisillesa in pri Bullecourtu, smo s protisunkom vrgli nazaj.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika.

Ob Chemin des Damesu smo iztrgali sovražniku v napadu važne pozicije južno - vzhodno od Courtecena. Po zbranim učinkovanju artiljerije in metal min so zajuršali deli pešpolka generalfeldmaršala v. Hindenburga in drugih vzhodnopruskih polkov ter napadali bataljon št. 7 francoske vojske v širini 1500 m in globlji 300 m. Sovražnik se je trdovratno upiral, tako da je prišlo do ljutih bližinskih bojev. Napadalne cilje smo povsod dosegli ter jih obdržali proti trem močnim protinapadom. Krvave izgube Francozov so težke. Dosedaj je bilo pripeljanih nad 350 vjetih. Veliki plen še ni preštet.

V zapadni Champagni se je po štiritdnevem silno težkem artiljerijskem ognju včeraj ob 9. zvečer pričel francoski napad na naše pozicije od južno od Naurouya do južno - vzhodno od Moronvilliersa. V sled hrabrega nastopa naše pehote in vsled stopnjevanje obrambe in protiučinkovanja artiljerije smo napad v bistvu zavrnili. Na Visoki gori in na gori Pöhl so nastale, ko smo zavrnili prvi naval, v sled novega napada sovražnika krajevne vrzeli, v katerih so se zjutraj še vršili boji.

Tudi na levem bregu Mose so napadli Francozi po bobnajočem ognju ob višini 304. Na nobeni točki se sovražniku ni posrečilo dospeti do naših jarkov. Močan val se je zlomil v našem uničujočem in zapornem ognju. V ravnini pri Vancherauvillu na vzhodnem bregu Mose je zadržalo naše artiljerijsko učinkovanje pripravljajoč se napad.

Armadna fronta generalfeldmaršala vojvode Albrehta Würtemberškega.

Nobenih večjih bojnih činov.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Kljub neugodnemu vremenu je bilo bojno delovanje ob Dvini in pri Smorgonu živahno.

V vzhodni Galiciji je dosegel ogenj samo v omejenih odsekih večjo silo. Južno od Dnjestra so napadli Rusi pri Kalušu na več točkah. Povsod smo jih zavrnili.

Na fronti generalobersta nadvojvode Jožefa in na fronti generalfeldmaršala v. Mackensena je opažati na več krajih stopnjevanje ognja.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Položaj je neizpremenjen.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 15. julija. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča 15. julija zvečer:

Na zapadno se zjutraj ponesrečili sovražni napadi pri Lombartzydu. V Champagni so ostali mali kosijarkov v rokah Francozov.

Navzhodu pri deževju ni cesar histvarega.

Ruska ofenziva.

Dunaj, 15. julija. (Kor. urad.) V vzhodni Galiciji trpeže neprestano. Poza so galicijci doživeli v Dnjestrju je voda narasla. Naravno so vsled tega napadale operacije nasprotnika izredno otežkočene. Zaman so skušali Rusi razširiti svoj uspeh, ki so ga dosegli z zavzetjem Kaluša. Tudi njegovo prizadevanje potisniti črte med Kalušem in Karpati naprej, se je razbilo ob hrabrosti avstro-ogrskih čet. Tako se je zlomil sovražni napad na Jasjen in višine vzhodno od tam v našem ognju. Brez uspeha je dvakrat napadel sovražnik tudi na obeh straneh ceste proti Ldzjanom. Samo pri Landstrevu, kjer gredo naše pozicije še vzhodno od Lomnice, je vdrl v nje. Protisunek pa ga je vrgel zopet ven.

RUSKO URADNO POROČILO.

11. julija. Zapadna fronta. V smeri na Dolino so zasledovale naše čete 10. t. m. neprestano proti severozapadu od armade gen. Kornilova na fronti Jezupol-Stanislovov-Bohorodčani poraženega sovražnika. Proti poldnevu so zavzele naše hrabre čete pod poveljstvom generala Ceremiseva mesto Halič ter vrgle svoje prednje čete na levi breg Dnjestra. Zvečer so dospole naše čete do doline reke Lomnice na fronti od izliva Lomnice do Dobrovlani ter vrgle njih prednje čete po kratkem boju na levi breg Lomnice, pri čemer so zasedle vasi Bludniki in Babin. Čete, ki so napadale fronto Bohorodčani-Solotvina, so zlomile odpor sovražnika ter dospole do črte Posiec-Lesiovka-Kosmač. Ta dan smo v bojih vjeli nad 2000 mož in vpenili kakih 30 topov. V celem smo v treh bojnih dneh 8., 9. in 10. t. m. v smeri na Dolino vjeli nad 150 častnikov in 10.000 možj ter vpenili kakih 80 topov, med njimi 12 težkih, ter veliko množino topov za strelske järke in strojnih materijal in velike množine ženijskega materijala in municije. Na ostali fronti živahniji artiljerijski boj v smeri na Zločov in južno od Brzezanov.

12. julija. Zapadna fronta. Tekom večeršnjega dneva so se operacije nadaljevale. Po trdovratnem krvavem boju smo sovražnika pregnali iz mesta Kaluš, ki so je naše čete zasedle. Zapadno od Bohorodčanov na fronti Grabovka-Rosulna-Krivci izrablja pokrajino ter zdržuje našo ofenzivo. Na ostali fronti je položaj neizpremenjen. — Romunska in kavkaška fronta. Položaj je neizpremenjen.

Ruske izgube.

Ženeva, 13. julija. „Temps“ poroča iz Petrograda: Izgube častnikov pri zadnjih bojih v Galiciji so bile na ruski strani posebno velike. Na 100 padlih vojakov je prišlo povprečno 30 častnikov. Pri vseh naskokih so stali častniki v prvi vrsti, da dajo vojakom dober vzgled.

Lvov, 14. julija. Glasom poročil „Novega Vremena“ je padlo ali bilo ranjenih v 36urnem boju za vas Konjuhi, katerega so se udeležili 6., 41. in 49. armadni zbor, 7 ruskih generalov ter 16 polkovnikov; 6. armadni zbor je bil skoraj popolnoma uničen.

Navdušenje v Rusiji oživljeno.

Stockholm, 12. julija. (Koresp. urad.) Mnogo inozemskih časnika prihaja sedaj v Petrograd. Avgusta se bodo vrnilo na konferenco. Ceidze je poslal v imenu delavskega in vojaškega sovjeta brzojavko na naslov „National office of socialist labour party“ v Chicagu, ki pravi: Ameriška socialistična stranka pozna najbete poziv delavskega in vojaškega sovjeta, ki vabi na udeležbo na konferenci, sklicani od sovjeta. Sovjet izreka trdno upanje, da bo ameriška stranka, ki je od početka vojne večkrat predlagala sklicanje internacionale, smatrala za svojo častno dolžnost, poslati svoje zastopnike na konferenco.

Splošno se domneva, da je med navzočnostjo ruskih delegatov vprašanje konference močno napredovalo. Povodom znanega napada vojakov in Bolševikov na Sokolova so mu nizozemsko-skandinavski odbor in ruski delegati poslali tole brzojavko: Člani ruske delegacije in holandsko-skandinavski ošek izrekata odkrito upanje na skorajšnjo ozdravljenje hrabrega prvoboritelja za delavsko demokracijo in ob enem svojo jezo nad škodljivim nastopom, ki so ga izvršile osebe brez čuta za odgovornost nahajskane od demagogov, brez vsakega moraličnega čuta.

Londonski listi poročajo o velikem preokretu v mišljenju in nenadnem vzplamtenju patriotizma v Petrogradu. Vpliv Leninovih pristašev in Bolševikov je vsled ofenzivne moči postavljen. Vseruski vojaški in delavski kongres se je končal z velikim uspehom vlade. Kongres je izvolil velik eksekutivni komite s sedežem v Petrogradu.

Ženeva, 13. julija. Ameriška socialistična stranka je dobila od ruskega vojaškega in delavskega sovjeta

oficijalno povabilo na konferenco v Stockholmu ter je obljubila, da se je bo udeležila, če bo Wilson dovolil potovanje. Domneva pa se, da Wilson tega ne bo storil.

Vojni vjetniki kot kolonisti.

Dunaj, 13. julija. Nedavno objavljeno poročilo ruskega generalnega štaba o pridelitvi avstro-ogrskih slovenskih vojnih vjetnikov posebnih češko-slovaški brigadi opozarja na drug način postopanja Rusije v nasprotju z mednarodnim pravom. Kakor se je nedvomno konstatiralo, pozivljajo Rusi vojne vjetnike, da naj se stalno nastanijo v Rusiji. V to svrhu prihajajo v vjetniška taborišča posebne komisije, ki nagovarjajo vjetnike, da naj se dajo naturalizirati. Vsak kolonist dobí kakih 100 oralov zemlje, materijal za hišo, nekaj sto rubljev denarja, orodje, konje, govedo in setveno žito. V posameznih vjetniških taboriščih se je zglasilo mnogo Čehov, Rusinov in Srbij, da ostanejo pod temi pogoji v Rusiji. Te so izpustili iz vjetniških taborišč in jih naselili.

Vojna z Italijo.

ITALIJSKO URADNO POROČILO.

13. julija. Gbe artiljeriji sta razvijali večeraj znatno delovanje. Naši so razpršili na pohodu iz Piazzze v Pedrazzo (dolina Terragnolo) se nahajajoče infanterijske kolone in v Idrijski dolini vozove v prometu. Ena naših bolnišnic v Prechieri in Vallarsi je bila ponovno obstrlejevana, čeprav je imela razločno vidna znamenja svoje nedotakljivosti. Neka drzna patrolja je vdrla pri Siefu (visoki Codevole) v sovražno postojanko in poglala posadko v beg. Neka druga izvidna patrolja južno Kostanjevice, je privedla od sovražnika dva možnarja v našo črto nazaj.

14. julija. V noči 12. na 13. t. meseca je iznenadel v visoki dolini Coa, Vanoi, oddelek alpinov neko sovražno izpostavljeno postojanko, jo razpršili in pripeljal vjetnikov in vojnega materijala. Tekom večeršnjega dne je bil artiljerijski boj med Adžo in Astiško dolino živahen. Na ostali fronti so razkopile naše baterije premikanja sovražnih čet na Cima dieci v dolini Travignolo, v dolini Calmerara, na hribu Zebio in na cesti iz Cepovana v Sv. Lucijo. Sovražne baterije so bombardirale pred vsem naše pozicije ob srednji Soči in na Krasu. Letalsko delovanje je bilo tekotom večeršnjega dne povsodi živahno. Vsi naši aparati so se vrnilo nepoškodovani. Neko sovražno letalo je bilo zbito v zračnem boju med Miramarom in Trstom.

15. julija. Med Gardo in Leno v Vallarsi so bile po našem ognju številne sovražne patrolje zavrnjene. Vzhodno Gorice so bili oddelki, ki so se skušali bližati našim pozicijam na višini pri Grčini, točka 126, zavrnjeni z ročnimi granatami. Artiljerijski boj, ki je bil na vsej fronti sploh bolj zmeren, se je ojačil do velike ljutosti med Fajtjim hribom in Kostanjevico kakor tudi pri Vršču. Letalsko delovanje je bilo precej velike v Karniji in nad prvimi črtami julijske fronte. Neki sovražni aparat, ki je bil sestreljen v zračnem boju, je padel vzhodno Kostanjevice goreč na tla.

Dogodki na morju.

UNIČEN ANGLEŠKI DREAD-NOUGHT.

London, 13. julija. (Kor. urad.) Bojna ladja „Vanguard“ je v noči na 9. julij, ko je ležala za sidrana, zletela v zrak in se takoj potopila. Vzrok je notranja eksplozija. Rešena sta bila samo dva moža in en častnik; zadnji je umrl; 97 možj posadke ob času eksplozije ni bilo na ladji.

„Vanguard“

Bojna ladja „Vanguard“ je bila zgrajena leta 1909., dolga je bila 152 m, široka 26 m ter je segala 82 m v globino, obsegala je 19.250 ton ter imela stroje s 25.800 konjskimi silami, ki so gonile ladjo s hitrostjo 22 milj. Posadka je štela 850 možj. Oborožena pa je bila ladja z 10 topovi kalibra 305 cm, 18 topovi kalibra 10 cm in 4 topovi kalibra 47 cm.

Potopljena angleški transport.

London, 14. julija. (Kor. urad.) Reuter. Admiraliteta sporoča: Angleški transportni parnik „Amadee“ je bil z malim številom čet dne 27. junija v Atlantskem oceanu potopljen; 6 vojakov, 1 potnika in 4 možje posadke pogrešamo.

Rusko vzhodno brodovje.

Bern, 15. julija. (Kor. urad.) „Express de Lyon“ poroča: Flotilja štirih ruskih torpednih rušilcev iz Vladivostoka je dospela v Lizbono. Piarški časopisi večeraj in danes niso dospeli.

Grška v vojni.

Razpust sedanje grške zbornice, — sklicanje zbornice iz leta 1916.

Pariz, 15. julija. (Kor. urad.) Agence Havas poroča iz Aten: Kralj si je dal predložiti poročilo, ki upravičuje predlog, da se sedanja grška zbornica razpusti ter označuje nepostavnost korakov, ki jih je storila zbornica od leta 1915 sem. Poročilo pravi, da določa pri parlamentarni vladi volja dežele in ne volja krone splošno politiko ter dostavlja, da je stvar kralja tolačiti določbe ustave. Poročilo obsega silno obtožbo proti kralju Konstantinu. „Hestia“ priobčuje to poročilo zelo obširno. V Atenih vlada silno razburjenje.

Bern, 15. julija. (Kor. urad.) Atensko posebno poročilo „Petit Parisien“ z dne 14. t. m. pravi: Kraljevski dekret, ki je zaukazal razpust sedanje in zopetno sklicanje dne 31. maja 1915 izvoljene zbornice, ni izšel večeraj v uradnem listu, ker je kralj zahteval poročilo, ki opraviči ta korak, ki se ni še nikdar zgodil v kaki parlamentarni deželi. Nato je kralj sprejel to poročilo. Dokument je napravil silen vtisk na monarhične vojaške, politične in diplomatične kroge. Monarhisti izjavljajo, da kralj ne more nikdar podpirati predloženega dekreta ter tako prekleti delovanje kralja Konstantina ter odobravati revolucijo in utesnitev predpravi-krone.

Politične vesti.

— Izmišljotine. Pod tem naslovom označuje „Slov.“ z dne 14. julija našo 3. julija objavljeno informacijo o vlogi dr. Susteršiča na curiškem katoliškem mirovnem kongresu kot abtovo in tendencno novo ter pristavljajo: „Načelnik S. L. S. je predor avstrijski patrijot, da bi izražal »vdanost« kakemu tujemu vladarju, naj si bo kdor hoče. „Slov.“ pristavlja, da je pooblaščen izjaviti, da je tista »novica« od začetka do konca izmišljena. — Žal nam je, da temu ni tako. Dotična novica ni od začetka do konca izmišljena, temveč je resnična. Imamo jo iz avtentičnega vira, od moža, ki je bil sam na kongresu, ki je vsaj tako dober patrijot kakor dr. Susteršič in ki povrh nima nikakega ne osebnega, ne političnega interesa si izmišljati dogodkov, ki so na kvar politični reputaciji kranjskega deželnega glavarja.

— Kar se tiče ominozne tajne konference dr. Susteršiča z zunanjim ministrom grofom Czerninom, smo mi 2. julija le ponatisnili, kar je pisala »Hrvatska Rijeka«. Ker izjavlja sedaj »Slovenec«, ki (kakor pravi) te vesti nikakor ni smatral za resno, da je od merodajnega mesta (torej od dr. Susteršiča samega) pooblaščen izjaviti, da je ta vest od prve do zadnje besede gola izmišljotina, se čutimo dolžne pripomniti sledeče: Konferenca dr. Susteršiča z zunanjim ministrom se je vršila baš tisti dan, ko se je mudil v zunanem ministrstvu tudi zagrebški frankovec dr. Horvat. Ker vemo, da dr. Susteršič ni imel nikakega pooblastila »Jugoslovanskega kluba« konferirati s katerimkoli ministrom in ker vemo, da člani »J. k.« za njegov razgovor z grofom Czerninom niso vedeli, ne uvidimo, zakaj bi bila označba »tajna konferenca« nepravilna ali »izmišljotina. Iz izjave v »Slovencu« pa je nadalje razvidno, da dr. Susteršič celo negira, da bi bil sploh konferiral z grofom Czerninom. To se nam zdi, milo rečeno, nekoliko predrzno, in sicer radi tega, ker je dr. Susteršič baš, ko je prihajal iz ministrskega kabineta, v predsobi srečal nekega nemškega poslance, ki je potem v parlamentu spraševal: »Was macht der Susteršič beim Czernin?« To so dejstva, ki jih ne spodbije noben dementi in noben: si fecisti, nega.

— Novi jugoslovanski socialistični listi. V Ljubljani je začel v nedeljo 15. julija izhajati dnevnik »Naprej« kot glasilo jugoslovanske socialnodemokratske stranke. — Hrvatski socialisti so pričeli izdajati 13. t. m. v Zagrebu tednik »Sloboda«, kot socialistično (ne socialnodemokratsko) glasilo. — V Sarajevu je pričel s 1. julijem zopet izhajati list bosanskih socialističnih demokratov tednik »Glas Slobode«.

— Odmev amnestije med češkimi odposlanci v Stockholmu. »Vorwärts« piše: »Kölnische Ztg.« si daje brzojaviti iz Stockholma: »Proglas amnestije za avstrijske velezidajce je čudno odmeval med češkimi odposlanci za stockholmsko mirovno konferenco. Ti so izjavili v »Dagens Nyheter«, da se je popolnoma odvel od Avstrije njihov cilj, katerega so na konferenci zagovarjali, podprt baš s politiko nemške države. Preko tega srčanega klica »hvalečnosti vojska-

dajalcev« ne bomo šli molče. Ves češki narod je blamiran s takim odkritim priznanjem velezidajcev onih ljudi, ki so poslani v Stockholmu kot češki zastopniki.« »Vorwärts« dostavlja: »Pred nami ni »Dagens Nyheter«. Ali sigurno je, da se češko-slovanskisocialnidemokratje niso odrekli Avstrije. V svojem manifestu so izjavili, da težijo za državnim zjedinitjem vseh Čehov v Avstro-Ogrski. Z lažnjivimi vestmi take vrste se ne služi nemški politiki, ker se s tem vdarja po glavi pretežno slovansko Avstrijo in se tako le pomaga ententskemu hujskajočemu časopisju.«

— Revolucija za socialistični mir. »Berliner Tagwacht« prinaša dopis nekega italijanskega socialista, ki potrjuje Loratijevo izjavo o možnosti revolucije v Italiji. Proletariat hoče revolucijo brez vsakega vpliva intervencionizmov, revolucijo, ki prinese gotov socialistični mir. Nezadovoljnost v ljudstvu, zlasti radi nasilnih odredb vlade, je že močno segla tudi na armado. Radi tega se proti demonstrantom ne porablja več vojaštvo, marveč policija.

— Vprašanje o gonji gališkega prebivalstva na prisilno delo v Nemčiji. »Vorwärts« javlja, da je bilo v nemškem državnem zboru stavljeno tako-le vprašanje: Ali je državnemu kanclerju znano, da v okrožju vrhovnega poveljstva na vzhodu, posebno pri Grodnem in Siedlich, v najvejšem času neprestano porablja in si silo gonijo po nemških voljakih tisoče moških in ženskih oseb iz njihovih bivališč na prisilno delo v Nemčiji? Kaj hoče ukreniti državni kancler proti temu postopanju vojaških oblasti, ki je bilo povodom gonje v Belgiji priznано za protivno mednarodnemu pravu?

— Novi črnogorski kabinet. Bern, 13. julija. Iz Pariza poročajo: Novi črnogorski kabinet je sestavljen tako-le: Predsedstvo in zunanje Popovič, finance Voduković in javni poduk Milkikevič, notranje Hajduković.

— Japonska in gospodarska vojna. Ženeva, 13. julija. Japonska vladna odredba, ki je stopila 14. maja v veljavo, prepoveduje trgovanje s podaniki sovražnih držav.

— Boji na Kitajskem. Dne 12. t. m. ob 4. zjutraj so republikanske čete napadle Peking. Šest inozemcev je bilo ranjenih, 3000 cesarskih čet vjetih po dvehurnem boju v »Nebeškem templju«. General Čjan Hsun se je zatekel v avstro-ogrsko poslatništvo. Boj z ostankom cesarskih čet se nadaljuje v prepovedanem mestu, kjer divja velik požar.

— Nemški milijonar v Ameriki zaprt. Newyorški poročevalec »Daily Mail« poroča: Nemški milijonar in podpredsednik banke Chandker & Co., Rudolf Hecht, je bil aretiran.

Dnevne vesti.

— Imenovanja pri tržaškem državnoželezniškem ravnateljstvu. Naslov železniškega višjega komisarja je dobil dr. Karel Stečhina, za višjega državnoželeznega svetnika je imenovan dr. Robert Sauter pl. Riedenegg, za državnoželeznega svetnika Evgen Wiener; za stavbne višje komisarje so imenovani titularni stavbeni višji komisarji: Ivan Narič, Emanuel Hlavček, Rudolf Weiss, Rudolf Kavčič, Rudolf Stockhammer in Jaromir Stoyka, vsi v Splitu, zadnji štirje extra statum, Karel Daneš v Gružu. — Naslov nadzornika je dobil višji revident Stefan Gombac in Karel pl. Cichini, naslov višjega revidenta Artur Werner in Viktor Lotocki. Za nadzornika sta povišana višji revident Jakob Zadro in kontrolor Karel Zirkounig, za višje revidente revidenti Julius Fleissig, Josip Schaudy, Friderik Fritsch, Josip Šmuc, Fran Ark, Ivan Skarpil in Leopold Gartlgruber.

— Iz finančne službe. Višji finančni svetnik in finančni prokurator v Ljubljani dr. Vikt. Pessiack je dobil naslov in značaj dvornega svetnika.

— Iz seje deželnega šolskega sveta. Provizorična učiteljica na mestni slovenski dekliški šoli v Ljubljani Albina Svetek je imenovana za definitivno učiteljico na mestni nemški dekliški šoli v Ljubljani. Stalno je nastavljen pomožni učitelj Vaclav Skubec v Preloki. Začasno sta vpokojena učitelj Henrik vitez Turzanova v Koprivniku in učiteljica Hermyna Širnik na Breznici. Sklenila se je podelitev učiteljskega mesta v Domžalah in storilo so se sklepi glede ureditve šolske obiska otrok, ki se vporabljajo za kmetijska dela.

— Vedno manj papirja. Uprava našega lista je dobila danes uradno obvestilo, da je računati z zopetnim skrcenjem že itak znatno reducirane množine rotacijskega pa-

pirja. Med tem, ko smejo dumaški listi izhajati na nešteti straneh, se nam trga takorekoč zadnji grizljaj. Protesti ne zaležejo nič, ker bi bilo gotovim krogom menda najbube, da bi slovanski listi popolnoma zamrli. — Naša uprava bo prisiljena še bolj štediti z zalogo papirja in opozarja predvsem prodajalce našega lista, da jim ne more zvišati vsakdanjih iztisov. Vsa tozadnevna naročila morajo ostati za enkrat nevpokojena.

— Gledališka večera v korist Soškemu skladu, ki sta se vršila v soboto in nedeljo v Mestnem domu, sta bila prav povoljno obiskana ter sta svojemu namenu gotovo popolnoma ustrezala. Priznana izborna soška godba je z vsega priznanja vrednih mojstrstvom izvajala glasbene točke in tudi pevci-deklamatorji-vjaki so rešili svojo nalogo vsak po svojem najboljšem znanju. V mimodrami so predstavljale in igralci izvršili svojo nalogo, kolikor se je dalo na tako tesnem odru, ki ovira svobodni razmah v plesu, skoz in skoz v zadovoljstvo občinstva.

— Hrana in delavni čas vojnih vjetnikov pri poljedelskih obratih. C. kr. urad za ljudsko prehrano dobiva pritožbe, češ, da se vojnim vjetnikom, zaposlenim pri poljedelstvu, glede hrane bolje godi kakor drugim navadnim delavcem. Tudi delajo prvi samo do šestih, domači delavci pa do trdne noči. Tozadevne določbe, katerih se je držati pod vsakim pogojem in katerih prestopke je ostro kaznovati, se glase: 1.) Prehrana v vojnih vjetnikov pri poljedelskih obratih: Delavske oddelke, zaposlene pri poljedelstvu, torej vjetnike in delavno moštvo, je v vsakem oziru prehranjevati tako kakor domače poljedelske delavce; vsakor mora biti ta hrana zadostna in zdrava. Vojnim vjetnikom se ne sme dajati večjih porcij kakor domačim delavcem. Pri tem pa je samo ob sebi umevno, da so domači delavci zadostno prehranjevani. 2.) Delavni čas v vojnih vjetnikov pri poljedelskih obratih: Redoma velja delavni čas za vojne vjetnike v poljedel. in gozdar. kakor za navadne delavce. Drugi zajtrk je primeren le tedaj, če se je delo začelo pred 6. uro zjutraj; povečerek pa takrat, če se dela preko 6. ure zvečer. Ob deljah je delo dovoljeno samo za spravljanje žetve, neodložljiva poljska dela ter izkladanje tovorov, toda samo tedaj, če je to neizogibno potrebno. Vojnim vjetnikom mohamedanske vere naj je petek prost dan, kakor za kristjane nedelja; potem pa morajo delati ob nedeljah. Pot na delo in z dela je všteti med delavni čas.

— Nepravilna poraba bencina in bencola, določenega v poljedelske svrhte. Trajno pomanjkanje bencina in bencola, ki sta kakor znano, pod zaporo, ter vedno večja potrebščina za poljedelske namene, ukazujeta, da se z njimi skrajno varčuje. Lastniki poljedelskih strojev, ki se gonijo s tekočim kurivom, se morajo zavedati, da se jim je ta snov pustila vsled izredne velevažnosti, ki jo ima ravno sedaj ta panoga produkcije, dočim druge, tudi velekoristne industrijske naprave niso bile deležne te ugodnosti. Da pa se more tudi v bodočnosti brezhibno dobavljati ta snov v poljedelske svrhte, je treba dobro gospodariti s tem blagom in zlasti preprečiti vsako zlorabo. Često je opažati, da se bencin in bencol porabljata tudi v druge namene — n. pr. za osebne avtomobile — kakor za tiste, radi katerih sta bila prepovedana. Ravno tako se večkrat zlorablja one množine navedenih snovi, ki so bile določene izključno v poljedelske svrhte. To pa je v jasnem nasprotju s tozadevno ministrsko naredbo, ker zamore odrejeno zaporo vsaj deloma onemogočiti, vsled česar je tako početje vsekakor nedopustno. Tudi se dogaja, da se v navedene svrhte prepuščeni bencin in bencol prodajata dalje drugim osebam brez potrebnega

izvoženja poljedelskega ministrstva. Vsak tak prestop se ostro kaznuje.

— Popisovanje potrebščine in zalog premoga pri industrijskih podjetjih se mora izvršiti po tozadevnih vzorcih, ki se dobe pri okrajnih oblastvih, ter obsega tozadevne natančnejše določbe urad. razglas c. kr. deželne vlade.

— Eksport avstrijskih tobačnih izdelkov v Nemčijo in Svico bo, kakor poročajo dunajski listi, v najbližnjem času ustavljen. Finančna uprava namerava tudi znatno omejiti obrat avstrijske tobačne tovarne v Monakovem.

— Upeljava priklopnih voz. Električna cestna železnica v Ljubljani je pričela v soboto vporabljati že pred časom naznanjene priklopne vozove, s čemer je ustrezno dolgotrajnim željam občinstva in resnični dejanski potrebi. Oba vozova sta redno polna in pomenita pravo dobroto za občinstvo, zlasti v jutranjih in večernih urah, ko hiti na delo, oziroma z dela domov.

— Vlom pri Benediktu. Popravljamo svojo notico od sobote v toliko, da konstatiramo, da Benediktov hlapec, ki je odpiral trgovino, ni zaprt. Škodo so v soboto s 6000 K baje cenili mnogo pre nizko.

— Ogenj v dimniku. Včeraj zjutraj so se vnele saje v dimniku hiše na Sv. Petra cesti št. 3. Ogenj so pogasil domači, rešilno in gasilno društvo je stopilo le toliko v akcijo, da je prišlo par mož na lice mesta ter pregledalo in konstatiralo, da ni nadaljnje nevarnosti.

Lepo mesto se nudi izobraženi slovenski gospodini v Slavoniji. V Požegi si želi več odličnih hrvatskih in srbskih rodbin za svoja dekleta, učiteljice, ki bi podučevala glasovir, francoščino in nemščino. Podrobna pojasnila da g. Milan Čudič, kr. državni nadinženir v Požegi, Slavonija.

Denarnica z večjo svoto, malo beležnico in starim tolarjem, je bila izgubljena v soboto dopoldne v Nunki ulici. Najditelj naj jo odda na policiji proti postavnim nagradi.

Panamski slammik je bil pozabljen včeraj dopoldne na Zgornjem Rožniku. Dame, ki so ga našle in so redne obiskovalke Rožnika, naj ga oddajo proti nagradi Pred igriščem št. 3, I. nadstropje.

Izgubila se je črna ročna denarnica od Sv. Jožefa cerkve do Sv. Petra mostu z svoto 120 K ter krušne in vojne karte. Pošten najditelj se prosi, da vrne proti nagradi v upravništvu „Slov. Nar.“ nazaj.

Izgubljeni. Od skladišča pri državnih železnici pa do kurilnice je bil izgubljen paket s številko 124 in vsebino kleparskih predmetov. Odda naj se v kurilnici.

Aprovizacija.

+ Današnje za vse gospodinje izredno važno predavanje deželnega sadjerejskega nadzornika gosp. M. Humka se vrši ob 8. zvečer v realki. Gospodinje pridite kar najštevilnejše!

+ Iz seje mestnega aprovizacijskega odseka, dne 13. julija 1917. Da je Ljubljana vsaj približno preskrbljena s kurivom, potrebuje vsako leto najmanj 41.000 m³ drva in 60.000 ton premoga. Od premoga se porabi vsako leto približno 30.000 ton za industrijo. Mestna aprovizacija bo za preskrbo prebivalstva neobhodno potrebovala vsaj 20.000 ton premoga, da bi bile vsaj približno krite potrebščine kuriva v Ljubljani. Za to množino premoga je aprovizacija na pristojnih mestih prosila, če ga bodo tudi dobila, je zelo dvomljivo. Kar se bo pa premoga nakazalo za Ljubljano, ga bodo aprovizacija sama razdelila konsumentom. Ker so s pridobitvijo premoga zelo slabi izgledi, skuša mestna aprovizacija nakupiti kolikor mogoče velike množine drva. Za mestno aprovizacijo se seka že več gozdov in ker je sedaj nemogoče spraviti drva v mesto, se bo skušalo izvršiti dovoz drva v zimskih mesecih. — Gostilničarska zadruga prosi mestno aprovizacijo, da bi preskrbela gostilniške obrate s kurivom. Po možnosti se bo že upoštevalo prošnjo gostilničarjev, vendar se vse prizadete že danes opozarjajo, da se ne smejo preveč zanašati na aprovizacne zaloge premoga in drva, temveč naj sami skušajo preskrbeti se s kurivom, posebno z drvmi. — Kupi se večjo množino ogrskega prekajenega špeha po 16 K 50 v, ki se bo razdelil pri ubožnih akcijah. — Prihodnje dni se bo pričelo razdeljevati kašo na izkaznice, katere imajo že stranke v rokah. Na vsako stranko odpade po 2 kg. Razdelilni načrt se pravočasno objavi. — C. kr. deželna vlada je odredila, da je polovica zelenjave na ljubljanskem trgu zasežene v korist civilnega prebivalstva. Aprovizacijski odsek sklence sestavi komisijo, ki bo na domov producentov dognala, koliko je na razpolago zelenjave. Komisija bo ob enem tudi določila

koliko mora vsak od producentov izročiti zelenjave na razpolago mestni aprovizaciji, ki jo bode izročila civilnemu konsumu. Vodstvo rekvizičnih dobav ljubljanskega trga z zelenjavo se poveri mag. komisarju g. Breskvarju. Nadalje sklence aprovizacijski odsek naprositi vojaške oblasti, da kar najstrožje prepovedo kupovati posameznim vojaškim kupovalcem zelenjavo na trgu. Sestavi se naj vojaška komisija, ki bo edina upravičena kupovati zelenjavo za vojaštvo. Z vsemi novimi odredbami pri nakupu in prodaji zelenjave na ljubljanskem trgu hoče mestna aprovizacija odpomagati neznosnim razmeram, ki vladajo zadnje tedne in si prebivalstvo niti za drag denar ne more preskrbeti najpotrebnejšo zelenjavo. Tobačna tovarna v Ljubljani je dala mestni aprovizaciji brezplačno na razpolago obširna skladišča za vlaganje jesenskega krompirja, za kar se odsek toplo zahvaljuje. — Tržni nadzornik Ribnikar obširno poroča o sušenju sadja kakor tudi o vskladiščenju svežega sadja. Odsek sklence organizirati razsežno nakupovanje sadja za mestno aprovizacijo po deželi. Mestna aprovizacija ne bi samo jeseni preskrbela ljubljanski trg s sadjem kolikor mogoče velikimi množinami sadja, temveč tudi večje množine vložila in posušila za spomladni prihodnjega leta. Za enkrat je vzela mestna aprovizacija v najem dvoje velikih sušilnic, kjer bo v lastni režiji sušila sadje. — Glede preskrbe zelenjave za ljubljanski trg je že danes mestna aprovizacija izvršila pripravila in se misli letos izvršiti še v večjem obsegu, kakor lansko leto nakup zelja v aprovizacijske svrhe.

+ Razdelitev masti po znižani ceni na rumene izkaznice A. V torek dopoldne, dne 17. julija, se bo oddajalo iz aprovizacijske prodajalne na Poljanski cesti št. 15 (bivša Kranjčeva hiša) na rumene izkaznice, zaznamovane s črko A mast po znižani ceni. Vse izkaznice pridejo na vrsto dopoldne od 8. do 9. ure. Poleg rumene izkaznice A je prinesli s seboj tudi maščobne karte, kakor tudi potrebno posodo za mast. Razpored za rumene izkaznice B in C se objavi prihodnje dni.

+ Razdelitev masti po znižani ceni na rdeče izkaznice. V torek, dne 17. julija, se bo oddajalo iz aprovizacijske prodajalne na Poljanski cesti št. 15 (bivša Kranjčeva hiša) na rdeče izkaznice mast po znižani ceni. Določa se naslednji red: od 9. do 10. ure pridejo na vrsto rdeče izkaznice s črko A, št. 1—80, od 10. do 11. rdeče izkaznice s črko A, št. 81 do konca; popoludne dobe mast rdeče izkaznice (brez vsake označbe s črko) in sicer od 2. do 3. ure št. 1—80, od 3. do 4. št. 81 do 160, od 4. do 5. št. 161 do 240, od 5. do 6. št. 241 do 320. Razpored za ostale rdeče izkaznice se objavi jutri. Vsaka stranka mora poleg rdeče izkaznice prinesiti s seboj tudi maščobne karte, kakor tudi posodo za mast. Izredno se pa opozarjajo vse stranke, ki imajo rdeče karte, da prineso k razdelitvi masti nove rdeče karte, katere se jim je pretekli dni razdelilo.

+ Prodaja kaše. Od srede 18. julija naprej se bode v vojni prodajalni v Gosposki ulici prodajala kaša. Veljavne so le izkaznice, katere imajo stranke že v rokah. Na vrsto pridejo stranke s številkami: 3221 do 3500 dne 18. julija, 3501 do 4000 dne 19. julija, 4001 do 4500 dne 20. julija, 4501 do 5000 dne 21. julija, 5001 do 5500 dne 22. julija, 5501 do 6000 dne 24. julija, 6001 do 6500 dne 25. julija, 6501 do 7000 dne 26. julija, 7001 do 7500 dne 27. julija, 7501 do 8000 dne 28. julija, 8001 do 8500 dne 30. julija, 8501 do 9000 dne 31. julija, od 9000 naprej dne 1. avgusta. Na vsako izkaznico se dobi 2 kg kaše, kilogram po 80 vin. Pripravite potrebni drobiž.

+ Prodajalci sladkorja se vabijo, da pridejo zanesljivo jutri v torek dne 17. julija po sladkor. Opozarja se, da bi stranke morale dobiti sladkor že pretečeni teden, da pa so nekateri trgovci sladkor v grudah odklanjali, ter čakajo, da pride sladkor v kockah. Ker pa stranke ne morejo čakati, da

pride sladkor v kockah in ker more sladkorna centrala izdati le oni sladkor, ki ga sama dobi, se bode v prihodnje vsakemu trgovcu, kateri ne pride pravočasno po sladkor, prodaja sladkorja sploh odvzela. Kdor ne mara prodajati sladkor v grudah, naj to takoj sporoči mestnemu magistratu, kateri bode takoj potrebno ukrenil. Stranke pa radi takih malenkosti ne smejo trpeti.

Razne stvari.

* Schönerer zopet vitez. V političnih krogih se zatruje, da je dobil poslanec Schönerer povodom svojega 75. rojstnega dneva zopet višestvo.

* Misteriozni umor. Na Švedskem vzbujajo veliko pozornost umor fortifikacijskega oficirja podpolkovnika Hjalmarja Smita, katerega je v noči na soboto ustrelil v njegovem stanovanju neki neznanec. Roparskega umora ni bilo, ker so zmanjkali samo ključi. Sum leti na nekega oficirja, znanega v trgovskem svetu. Nekateri listi govore o špionaški aferi.

* Ostro postopanje s kmeti v Nemčiji. Okrajna oblast v Mainzu je ustavila vsem perutinarjem izdajanje kart za sladkor in živežne potrebščine, dokler ne prinesejo na trg toliko perutnine, kolikor so po zakonski in socialni dolžnosti obvezani prinašati. V Danskem na trgu ni več zelenja in sočivja, odkar je oblast postavila maksimalne cene. Ako se kmetje ne bodo hoteli udati, pošlje vojaška uprava na kmete vojake, ki bodo zaplenili vse sočivje in prinašali na prodaj po maksimalni ceni.

* Le pays, francoski list za mir. Izredno je bilo zanimanje v Franciji za novi dnevnik »Le pays«. Pa tudi angleški in francoski listi so mnogo pisali o njem. Naglašajo, da glavni vpliv na list ima Caillaux, glavni nasprotnik mu je Hervé, ki je pisal, da »Le pays« plačuje svoje sotrudnike kraljevsko in da si dovoljuje prav razkošne izdaje, tako, da se zdi, da so sovražniki Francije odštetla nekoliko milijonov, da bi na najhitrejši način prišlo do nemškega mira. »Temps«, »Matin«, »Journal« in »Figaro« pa pravijo, da se ni bati te konkurence.

Darila.

Za slepe vojake. V ta namen so darovali po upravništvu Laib. Ztg. v sklad pri deželni odboru: družina Szantner 50 K, g. Jakobina Kastner 30 K, g. dvorni svetnik pl. Račič 25 K; vsi mesto venca na krsto pok. g. Alberta Samassa. Bog plačaj!

Aprovizacijskemu zakladu za prehranjevanje ubožnih slojev ljubljanskih poklonila je Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice svoto 500 K.

Za nabavo kaše in razdelitev te kaše med najubožnejše otroke daroval je g. Stanislav Horak, restavrat na glavnem kolodvoru v Ljubljani 100 K.

Darila. Odškodnino za vojne namene oddane kovine darovali so v dobrodelne svrhe: g. Ivan Košenina, mesar in posestnik K 38/50 za vdove in sirote padlih ljubljancov, g. Martin Brišnik, šolski vodja v pok. K 5 za zavod za oslepele kranjske vojake in gđe. Marija Ganser K 160 za vdove in sirote padlih ljubljancov.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. julija: Cecilija Zidar, hirarka, 29 let, Radeckega cesta 9. — Jakob Grum, delavec, hiralec, 57 let, Radeckega cesta 9. Dne 14. julija: Ana Ritting, žena tiskarskega upravitelja, 72 let, Marije Terezije cesta 9. — Marija Pavlič, zasebnica, 80 let, Rimska cesta 7. — Viktor Lewicki, poddesetnik v rezervni vojaški bolnici na obrtni šoli. Dne 15. julija: Jurij Ivančič, sin linjskega kapitana, 10 dni, Križevniška ulica št. 8. Dne 16. julija: Milada Jarc, hči zasebnice, 5 tednov, Karlovska zemlja 10.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Koplitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Fran Marolt, Ljubljana, Slovenske 1085

vojaške narodne pesmi za K 1-80 ali 1-80 se dobe že. Po pošti 20 v. več. Najbolje darilo!

Absolventinja

trgovka, tebeja na mestnem deželniškem listu, katerega je dovršila z odličnim uspehom, zmožna vseh komptuarskih del, strojepisja, ter slovenske in nemške stenografije, želi službeno mesto v Ljubljani. — Cenjene ponudbe pod »Absolventinja/2273« na upravništvu »Slovenskega Naroda«. 2273

SLUGA

se sprejme takoj v KINO IDEAL. 2332

Kontoristinjo

samostojno moč z večletno prakso, zmožno knjigovodstva, korespondence in sploh vseh komptuarskih del, sprejme J. Kraševic v »alen«. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. 2304

Kupim stare dobrovpeljano trgovsko hišo

z nekaj zemljiščem in vrtom na Kranjskem ali Spod. Štajerskem. Pismene ponudbe pod »Trgovska hiša/2328« na uprav. »Slov. Naroda«.

Kupujem in prodajam:

bodisi pohištvo, steklenino, železo, sulice, porcelan, orožje, podobne, star denar, sploh vse, kar je najmanj 50 let staro. Obenem kupim stare zobovje. Posredujem za hiše, zemljišča itd.

Albert Derganc brivec in konzerviran starinar Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.

Vaš

VUNOME

morem kar najbolj vroče priporočati. Že po kratki uporabi deluje na polt dobro, ter jo napravi nežno in mehko. Pri tem pa nikakor nima navadnih nedostatkov drugih cremov, namreč ne masti in ne dela polti bleščeče.

Annie Steinarova, članica zem. nemšk. gledal. v Pragi.

Izdeluje: Laboratorij Hera, Praga-Vrbovico, Labek. ul. 33, tel. 6443.

Veliki lonček 3 K, srednji K 150, za poskušnjo 60 vin. — Pošilja se po pošti proti vplativim zneška z dodatkom 60 vinarjev za porto.

Zaloga v Ljubljani: Lekarna U. pl. Trnkoczy. 2084-VII.

Prisilna dražba premočnin.

Dodatno k ediktu, ki je bil na tem mestu razglašen glede javne dražbe premočnin, ki se vrši v Moklinah štov. 17 pri Kamniku od 23. julija 1917 dalje se naznanja, da se bodo starine prodajale prvi dan, t. j. 23. julija 1917 od 9. ure dopoldne naprej.

C. kr. notarski urad v Kamniku kot sodni komisariat dne 14. julija 1917. 2331

6 skic

BEGUNCI

F. Tratnik Ljubljana 1917

Serijskih umetn. razglednic v originalni opremi pravkar izšla. Cena 120 ž.

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Blagajničarka in učenka

za trgovino se takoj sprejmeta. Poizve se pri Fr. Igljč, Ljubljana, Mestni trg 11. 2315

Invalid išče stanovanje

1 sobo, če mogoče tudi kuhinjo, v mestu ali bližini mesta, proti primerni plači. Ponudbe pod »Invalid 333/2328« na uprav. »Slov. Naroda«.

Gospodična

želi vstopiti pri kaki g. šivilji v službo, kot pomočnica. 2327 Ceni. ponudbe pod »Šivilja/2327« na upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Mirna, stalna stranka brez otrok išče za takoj ali s 1. septembrom nemebl. stanovanje

obstoječe iz ene ali dveh sob, kuhinje in drugih pritlikin v mestu ali zunaj mesta. Najraje z električno razsvetljavo. Prijazne ponudbe »nemebl. stanovanje/2216« na upravništvu »Slov. Naroda«. 2216

Kupi se dober fotografičen aparat

9x12 z anastigmatom. Ponudbe na Ivan Tavčar, Spodna Šiška, Kolodvorska ulica št. 200. 2286

Dva all trije predilci

(Selfaktor - Spinner) dobijo takoj dele v predilni tovarni v Lipnici, Štajersko. 2330

Kupi se rabljene železne žoke

za kolo (pilote) ter večje prešo za grozdje. Ponudbe z ceno na upravništvu »Slov. Naroda« pod »Pilot, preša/2312«.

Christofov učni zavod

v Ljubljani vpisuje 2047 v dnevne in večerne tečaje za šolsko leto 1917/1918 v Sodni ulici št. 1 ves mesec julij 1917 vsak dan od 2. do 8. ure zvečer. Najbolje obiskovano zasebno učilišče. Absolventi istega pridejo najhitreje h dobremu kruhu.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom izgube našega srčno ljubljene soproga, oziroma očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Edvarda Deva

c. kr. deželno sodnega svetnika v p.

izrekamo tem potom našo najprisrčnejšo zahvalo. Osobito se pa zahvaljujemo darovateljem prekrasnega cvetja, sl. pevskemu zboru »Glasbene matice« za gniljive žalostinke ter vsem, ki so spremlili nepozabnega pokojnika na njega poslednji poti. 2333

Zahvalni ostan.